

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Sammanställning av oljeutsläpp och föroreningsolyckor till sjöss, åren 1970 till 2021

Sammanställning av oljeutsläpp och föroreningsolyckor till sjöss, åren 1970 till 2021

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Enhet: Enheten för arbete med naturolyckor och beslutsstödsystem

Foto omslag: Margaretha Ericsson, MSB. Bilden visar bunkerolja av typen IF180 från oljepåslaget på Tjörn i september 2011. Oljan kom från det Maltaflaggade fraktfartyget Golden Trader som kolliderat med ett belgiskt fiskefartyg.

Text: Marcus Letalick och Sonja Dobo, MSB

Publ nr: MSB1874 – november 2021

ISBN: 978-91-7927-209-8

Innehåll

INLEDNING 4

BAKGRUND 4

Tidigare publikationer 4

Internationella aktörer och konventioner inom oljeskadeskydd 5

ITOPF 5

HELCOM och Helsingforskonventionen 5

IMO och IBC-koden 5

HNS-konventionen 6

Miljöövervakning i HELCOM-området 6

SECA och svaveldirektivet 6

Lägre svavelhalt med hjälp av en skrubber 7

Alternativa bränslen med lägre svavelhalt 8

Identifiering av utsläppskällan 8

Oljors beteende vid utsläpp 8

Oljans persistens 8

Förvittring (weathering) 8

Hantering av utsläpp av nya typer av bränslen 9

HELCOM-ländernas kapacitet vid saneringsinsatser 9

Framtida utsläpp 10

Oljeutsläpp utifrån ett globalt perspektiv 10

METOD 11

UTSLÄPP I SVENSKA VATTEN 13

1. Otello 1970 14

2. Poona 1971 14

3. Amalie Essberger 1973 15

4. René 16 1976 15

5. Antonio Gramsci 1979 15

6. M/S Eva Oden 1980 16

7. Stylis 1980 16

8. José Martí 1981 17

9. Sefir 1981 17

10. Sotka 1985 18

11. Thuntank 5 1986 18

12. M/S Tolmiros 1987 19

13. Volgoneft 1990 20

14. Alambra 2000 20

15. Martina 2000 21

16. Fu Shan Hai 2003 21

17. Tjörn 2011 (Golden Trader) 22

18. MV Kertu 2014 23

19. Makassar Highway 2018 23

20. Vinga 2018 23

21. Ystad 2019 24

22. Byfjorden 2020 24

23. Väddö 2021 (tallbeckolja) 25

24. Öland 2021 25

25. Husum 2021 26

26. Härnösand 2021 26

27. Vallvik 2021 (tallbeckolja) 26

Ytterligare utsläpp 27

KÄLLFÖRTECKNING 27

Inledning

Målet med denna rapport var att presentera en översiktlig bild av historiska utsläpp till sjöss – i första hand sådana som skett i Sverige, men även i andra delar av världen för att kunna ge läsaren ett globalt perspektiv på utsläppens omfattning. Utsläpp som berördes i denna rapport innefattade förutom olja även andra kemikalier.

Syftet var att rapporten i praktiken skulle kunna fungera som ett slags uppslagsverk för större utsläpp som skett mellan åren 1970 och 2021.

Liknande studier har gjorts av Rylander (2005) och Larsson (2019) där oljeutsläpp i svenska och omkringliggande farvatten under åren 1978-2003 respektive 1988-2015 berördes. Framtida studier föreslogs av Larsson (2019) att beakta de enskilda utsläppens plats och tidpunkt, vilket har eftersträvat i denna sammanställning. Därigenom, samt genom att inkludera utsläpp som skett efter 2003, syftade denna rapport till att komplettera den information som presenterats i tidigare studier.

En bakgrund till området oljeskadeskydd till sjöss gavs också, dels i syfte att introducera läsare till tidigare litteratur inom området och dels för att ge ett internationellt perspektiv på oljeutsläpp och en översiktlig bild av hur området utvecklats samt vilka aktörer som är och har varit inblandade i arbetet med oljeskadeskydd de senaste decennierna.

Bakgrund

Tidigare publikationer

Information om aktuella händelser, tidigare publikationer från MSB och en beskrivning av MSB:s arbete inom ämnesområdet oljeskadeskydd finns samlat på sidan för oljeskadeskydd på MSB:s webbplats¹.

Vidare finns en bild av risken för utsläpp i Sveriges närområde beskriven i rapporten ”Riskbild för oljeolyckor till sjöss – En kunskapsöversikt för Östersjön, Västerhavet och de stora sjöarna”. Rapporten² publicerades i november 2020. Utöver denna rapport finns även Sveriges strategi för oljeskadeskydd³ från 2014 samt tillhörande underlagsrapport⁴ från 2014 och handlingsplan⁵ från 2016 publicerade på RIB.

På uppdrag av MSB har ett flertal rapporter inom ämnesområdet oljeskadeskydd har utgivits även hos IVL Svenska Miljöinstitutet AB. Även dessa publikationer finns samlade på RIB, i oljeskadeskyddsarkivet⁶.

---

¹ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/cbrne/oljeskadeskydd/>

² <https://rib.msb.se/filer/pdf/29425.pdf>

³ <https://rib.msb.se/filer/pdf/27384.pdf>

⁴ <https://rib.msb.se/filer/pdf/27383.pdf>

⁵ <https://rib.msb.se/filer/pdf/28045.pdf>

⁶ [https://rib.msb.se/Dok.aspx?Tab=1&ClassKey=Hakod\\$4/1*&ClassBen=Oljeskadeskydd&Key=7-4](https://rib.msb.se/Dok.aspx?Tab=1&ClassKey=Hakod$4/1*&ClassBen=Oljeskadeskydd&Key=7-4)

Internationella aktörer och konventioner inom oljeskadeskydd

Oljeutsläpp inom sjöfartsindustrin började uppmärksammas internationellt i samband med fartyget Torrey Canyons grundstötning den 18 mars 1967 vid Scillyöarna sydväst om Storbritannien, där hela lasten om 121 000 ton råolja släpptes ut (CEDRE, 1999).

ITOPF

Året därpå bildades ITOPF, International Tanker Owners Pollution Federation Limited, för att hantera en överenskommelse mellan fartygsägare som skulle säkerställa att ekonomiskt stöd fanns tillgängligt vid eventuella oljeutsläpp. Överenskommelsen, som var aktiv fram till 1997, fick namnet TOVALOP, som stod för Tanker Owners Voluntary Agreement concerning Liability for Oil Pollution. Organisationen har fortsatt vara aktiv fram till idag, och har sedan starten varit inblandad i arbetet med mer än 800 olika föroreningsutsläpp fördelade över 100 länder. Förutom att bistå fartygsägare och andra inblandade aktörer med jourtjänster för teknisk rådgivning, har organisationen även specialiserat sig på övning och utbildning (ITOPF, u.å.b).

HELCOM och Helsingforskonventionen

Som en del av arbetet med att skydda och bevara den marina miljön i Östersjön och insjöar i de omkringliggande länderna samt vattnet mellan Sverige och Danmark söder om Skagen (HELCOM, u.å.a), skrevs år 1974 ett avtal mellan Finland, Sverige, Danmark, Öst- och Västtyskland, Polen och Sovjetunionen. Avtalet som kom att bli känt som Helsingforskonventionen, eller Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, trädde i kraft drygt sex år senare. Dagens upplaga skrevs 1992 och uppdaterades senast 2014 (HELCOM, 2014; u.å.c). År 1974 bildades HELCOM, även kallad Helsinki Commission, eller Baltic Marine Environment Protection Commission, i syfte att förvalta överenskommelsen,. Förutom de nio länder som har kust mot Östersjön, är idag även Europeiska unionen ansluten till konventionen (HELCOM, u.å.b).

IMO och IBC-koden

Efter utsläppet från Torrey Canyon började FN-organet IMO, International Maritime Organization, rikta särskilda insatser mot utsläpp av olja och andra föroreningar. Ett regelverk för hantering av olika typer av kemikalier introducerades 1973 under namnet International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, eller MARPOL (IMO, u.å.a).

I den del av MARPOL som kallas Annex II delas cirka 250 stycken olika kemiska föreningar in i kategorier av ämnen som enligt regelverket ska tas om hand på olika sätt när de transporteras i bulk (IMO, u.å.c). Kopplat till MARPOL Annex II och till en mer övergripande överenskommelse känd som SOLAS, eller International Convention for the Safety of Life at Sea, är IBC-koden, eller

International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk. Den delar in fartyg i olika klasser utifrån vilka ämnen som finns lastade ombord och hur dessa måste hanteras för att förebygga utsläpp (International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code), u.å.b). Ytterligare specificering av kemikalieklassificeringen finns samlad i MEPC.2/Circular som uppdaterades senast i december 2020 (IMO, 2020).

HNS-konventionen

Kemiska föreningar som är skadliga för miljön eller på annat sätt är farliga att transportera ingår i en grupp känd som HNS, eller hazardous and noxious substances (IMO, u.å.d). För att vid eventuella utsläpp av dessa ämnen garantera ersättning för uppkomna skador på miljön och saneringskostnader har 2010 års så kallade HNS-konvention upprättats genom de internationella oljeskadefonderna, på engelska benämnda IOPC Funds eller International Oil Pollution Compensation Funds (IOPC, u.å.b). Sveriges riksdag beslutade i november 2018 att tillträda konventionen (Regeringskansliet, 2018), som för närvarande ännu inte är ratificerad av tillräckligt många länder för att kunna träda i kraft (IOPC Funds, u.å.a). Riksdagsbeslutet innebar att ägaren till ett fartyg som släpper ut HNS ställs som ersättningskyldig för eventuella skador som uppstår (Regeringskansliet, 2018).

Miljöövervakning i HELCOM-området

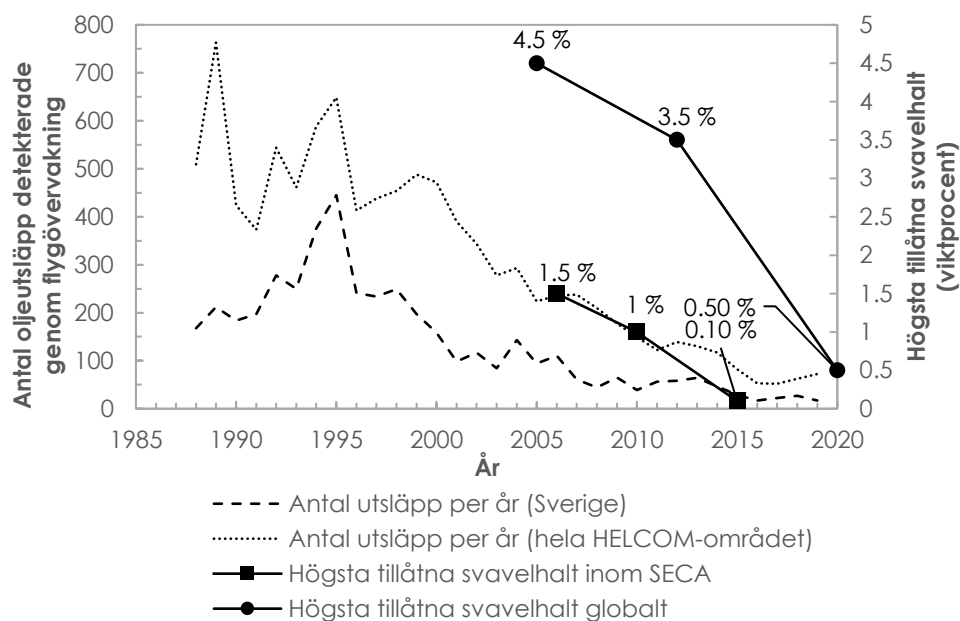
Samtliga länder som är anslutna till HELCOM ska i enlighet med Helsingforskonventionen övervaka HELCOM-området med hjälp av flygplan utrustade med kameror och sensorer för olika våglängder, radar och positionssystem. Rekommenderad utrustning specificeras i det som kallas HELCOM Response Manual, tillsammans med riktlinjer gällande var och hur ofta varje land bör genomföra flygningar (HELCOM, 2021).

Den senaste sammanställningen från HELCOM över flygobservationerna i HELCOM-området publicerades 2020 och behandlar åren 2000-2019. I genomsnitt gjorde länderna tillsammans cirka 4668 flygtimmar per år, där Sverige stod för 35 till 61 och i genomsnitt 51 % av de genomförda flygtimmarna. Genom flygövervakningen detekterades 472 utsläpp av olja i HELCOM-området under år 2000. Bland dessa detekterades 158 stycken i Sverige. Under år 2019 var antalet detekterade utsläpp istället 72, varav 17 stycken i Sverige (HELCOM, 2020).

SECA och svaveldirektivet

Genom beslut från IMO och Europeiska unionen (EU) regleras halten svavel i marina bränslen för fartyg som trafikerar ett så kallat svavelkontrollområde, eller SECA, som på engelska är en akronym för sulphur emission control area. Svenska farvatten liksom hela Östersjön har ingått i ett sådant område sedan 2007, och bestämmelserna som gäller inom SECA beskrivs i EU:s svaveldirektiv

(Trafikanalys, 2017). Sedan den 1 januari 2015 måste trafik inom svavelkontrollområden kontrollera att halten svaveloxider i fartygsbränslet inte överstiger 0,10 viktprocent. Att Sveriges farvatten låtit ingå i ett svavelkontrollområde har bidragit till minskade svavelutsläpp från sjöfart i svenskt närområde (Transportstyrelsen, 2020). Utanför SECA och globalt gäller IMO:s gräns på 0,50 viktprocent sedan den 1 januari 2020. Internationellt används benämningen ”IMO 2020” vid hänvisning till denna reglering (IMO, u.å.b). I Figur 1 illustreras hur svavelhalten har reglerats globalt och för SECA sedan 2005 respektive 2006, tillsammans med antalet oljeutsläpp som enligt HELCOM (2020) detekterats genom HELCOM-ländernas flygövervakning under åren 1988-2019.

Figur 1: Antal oljeutsläpp som detekterats genom HELCOM-ländernas flygövervakning samt högsta tillåtna viktprocent för svavelhalten i fartygsbränsle, dels globalt och dels inom det svavelkontrollområde (SECA) som idag innefattar hela HELCOM-området. Utsläppsdata från HELCOM (2020).

Lägre svavelhalt med hjälp av en skrubber

Syftet med en minskad svavelhalt i fartygsbränslena är att förebygga försurning av vattnet hav och atmosfär. Det finns olika tillvägagångssätt för att nå en tillräckligt låg svavelhalt i fartygens avgaser. Med en så kallad skrubber fångas svavelpartiklar upp när avgaserna passerar skorstenen. Vattnet som används för att filtrera avgaserna i en våtskrubber kan hanteras på olika sätt; genom closed loop-, hybrid- respektive open loop-system, som kräver olika mycket utrymme på fartyget (Havsmiljöinstitutet, 2017). En skrubber möjliggör fortsatt användning av tjockolja med för hög svavelhalt (Trafikanalys, 2016), men det är samtidigt det tillgängliga lastutrymmet som avgör om en installation är möjlig ur ett ekonomiskt perspektiv (Havsmiljöinstitutet, 2017).

Alternativa bränslen med lägre svavelhalt

Det finns alternativa bränslen som från början innehåller mindre svavel. Ett exempel på ett sådant bränsle är så kallad marine gas oil (MGO), ett rent destillat som innehåller mindre än 0,1 viktprocent svavelföreningar och alltså går att använda som bränsle för fartyg som trafikerar SECA. Rent destillat kostar emellertid relativt mycket, och så kallad hybridolja har av den anledningen blivit vanlig att använda som istället. Två typer av hybridolja är ultra-low sulphur fuel oil (ULSFO) och very low sulphur fuel oil (VLSFO). Medan VLSFO ska klara den globala svavelhaltgränsen på 0,5 viktprocent kan ULSFO även användas på farvatten inom SECA (Uvegård, 2021).

Identifiering av utsläppskällan

Modellen SeaTrackWeb, utvecklad av Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) i samarbete med tyska Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH) och Forsvarets center for operativ oceanografi (FCOO) i Danmark, simulerar hur olja förflyttas i vattnet efter ett utsläpp och kan användas som prognos för var oljan kommer att hamna. Modellen kan dessutom köras baklänges och således räkna ut varifrån oljan kommit (SMHI, 2018). Möjligheten till att kartlägga oljans spridning bakåt i tiden har använts tillsammans med AIS-historiken för sjöfartstrafiken i HELCOM-området för att på så sätt koppla detekterade utsläpp av olja till specifika fartyg (HELCOM, 2018).

Flygövervakningen, som utförs av Kustbevakningen, och den satellitövervakning som bedrivs på uppdrag av EU, har i kombination med SeaTrackWeb visat sig fungera som en framgångsrik metod i arbetet mot att minska både de illegala utsläppen och det totala antalet bekräftade oljeutsläpp. Redan 2010 ansågs de illegala utsläppen i princip ha upphört att förekomma i svenska vatten (MSB, 2014).

Oljors beteende vid utsläpp

Oljans persistens

Vilka insatser som behövs vid oljeutsläpp är beror på oljans persistens. Råolja är ett exempel på en olja som ses som persistent. I jämförelse med så kallade icke-persistenta oljor kan persistenta oljor spridas över större ytor, och utsläpp av persistenta oljor nära land löper större risk att nå in till stränderna. Oljor klassas av de internationella oljeskadefonderna som persistenta eller icke-persistenta utifrån hur lätt oljorna förångas (ITOPF, u.å.a).

Förvittring (weathering)

Förvittringsprocessen (eng. weathering) av olja när den släpps ut i vatten består av flera delar som sker på olika tidsskalor, och vilken del av processen som dominerar varierar således med tiden. Under de första timmarna löses oljans vattenlösliga

beståndsdelar i vattnet, samtidigt som den största delen av avdunstningen till luften sker. Spridning av oljan sker främst under den första timmen, men fortsätter vara en viktig del av förvittringsprocessen i ungefär en månad. Dispersion är den dominerande processen när den första timmen passerat, varefter emulgeringsprocesser, oxidering, sedimentering och biologisk nedbrytning dominerar. Emulgeringen är till en början instabil men övergår till en mer stabil form allteftersom vid gynnsamma vindförhållanden (Brandvik, Myrhaug Resby, Daling, Leirvik, & Fritt-Rasmussen, 2010). I den stabilare emulsionen, som på grund av sitt utseende även kallas mousse, är vatten inneslutet i oljan. Emulsionen kan bli 3 till 4 gånger så stor som den ursprungliga oljan, vilket gör att förvittringen går långsammare och att saneringsinsatserna kan försvåras (ITOPF, u.å.c).

Hantering av utsläpp av nya typer av bränslen

Vissa av hybridoljorna som kommit att användas som fartygsbränsle i syfte att nå en lägre svavelhalt har upptäckts vara problematiska att omhänderta i händelse av ett utsläpp till sjöss (Uvegård, 2021).

För att samla kunskap om hur utsläpp av bränslen med låg svavelhalt ska hanteras vid saneringsinsatser inleddes år 2020 projektet IMAROS (Improving response capacities and understanding the environmental impacts of new generation low sulphur MARine fuel Oil Spills), ett samarbete mellan Kystverket i Norge, svenska Kustbevakningen, Forsvaret og Forsvarsministeriets Styrelser i Danmark, franska CEDRE, Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique och Maltas transportmyndighet. Projektet finansieras av Europeiska unionen med 747 508 euro och leds av Kystverket (EU, 2020).

HELCOM-ländernas kapacitet vid saneringsinsatser

Inom HELCOM-samarbetet fanns år 2018 totalt 85 fartyg som kan användas vid insatser som görs till följd av oljeutsläpp. Av dessa tillhör 13 stycken Sverige, medan Danmark med 24 fartyg står för det största antalet fartyg per land. Kapaciteten mäts dessutom dels i hur stor volym som kan pumpas upp per timme, dels i det totala lagringsutrymmet och dels i hur långa länsor som finns tillgängliga. År 2018 hade Sverige möjlighet att pumpa upp 1760 m³ olja per timme och en lagringskapacitet om 5108 m³. Den totala längden på länsorna var 5,8 km. Detta kan jämföras med den för HELCOM-området sammanlagda pumpkapacitet om 9144 m³ olja per timme, 19732 m³ i lagringsutrymme och en total längd på länsor om 27,7 km (HELCOM, 2018).

Framtida utsläpp

En beskrivning av risken för utsläpp i Sverige ges i MSB:s rapport⁷ ”Riskbild för oljeolyckor till sjöss – En kunskapsöversikt för Östersjön, Västerhavet och de stora sjöarna”.

År 2009-2012 genomförde HELCOM-länderna projektet BRISK, eller Sub-regional risk of spill of oil and hazardous substances in the Baltic Sea. Där presenterades risken för oljeutsläpp vid olika platser inom HELCOM-området. För de markerade platserna presenterades även de förväntade respektive utsläppens omfattning och orsak. Projektet resulterade även i rekommendationer för hur risken för utsläpp kan motverkas. Bland annat föreslogs mer omfattande övervakning av farleder med tät trafik, användandet av utrustning för mörkerseende, samt en ökad beredskap för saneringsinsatser i grunda vatten (HELCOM, 2013).

Tabell 1 De enligt ITOPF 20 största utsläppen inom sjöfarten under åren 1967-2020, ordnade efter den utsläppta oljans massa. Till skillnad från övriga utsläpp i listan, bestod utsläppet 2018 från fartyget Sanchi av icke-persistent olja (ITOPF, 2021).

År	Omfattning [tusen ton]	Fartygsnamn	År	Omfattning [tusen ton]	Fartygsnamn
1979	287	Atlantic Empress	1976	100	Urquiola
1991	260	ABT Summer	1977	95	Hawaiian Patriot
1983	252	Castillo de Bellver	1979	95	Independenta
1978	223	Amoco Cadiz	1975	88	Jakob Maersk
1991	144	Haven	1993	85	Braer
1988	132	Odyssey	1992	74	Aegean Sea
1967	119	Torrey Canyon	1996	72	Sea Empress
1972	115	Sea Star	1989	70	Khark 5
2018	113	Sanchi	1985	70	Nova
1980	100	Irenes Serenade	1992	67	Katina P

Källa: ITOPF (2021)

Oljeutsläpp utifrån ett globalt perspektiv

Den nedåtgående trenden för antalet oljeutsläpp i HELCOM-området känns även igen globalt. Utsläpp av minst 7 ton olja skedde i genomsnitt 78,8 gånger per år

⁷ <https://rib.msb.se/filer/pdf/29425.pdf>

under 1970-talet. Siffran har sjunkit för varje årtionde, och ett genomsnitt på 6,3 under åren 2010-2019 innebar en minskning med 92 % i jämförelse med 1970-talets genomsnittliga nivå. År 2018, utanför Shanghai, skedde emellertid ett utsläpp som på grund av sin omfattning avviker från denna trend. I Tabell 1 visas ITOPF:s lista över den internationella sjöfartens 20 största oljeutsläpp sedan 1967, och utsläppet 2018 var det nionde största. Samtliga utsläpp i listan skedde utanför HELCOM-området (ITOPF, 2021), och fram till år 2018 hade inget utsläpp i Östersjön varit större än det från fartyget Globe Asimi, som år 1981 släppte ut 16 730 ton olja utanför Litauens kust (HELCOM, 2018).

Utsläpp av olja sker inte bara inom sjöfarten. År 2010 havererade oljeplattformen Deepwater Horizon, som stod placerad cirka 8 mil sydost om Mississippideltat (McNutt, o.a., 2011), vilket medförde att nära 128 000 m³ olja hamnade på havsbotten, och att uppskattningsvis ytterligare 700 000 m³ olja spreds i den Mexikanska Golfen (Crone & Tolstoy, 2010).

Metod

Valet av vilka historiska utsläpp som skulle inkluderas i denna rapport baserades på material ur befintliga databaser och tidigare sammanställningar, i vilka ett urval redan gjorts utifrån utsläppens omfattning och geografiska position. Från detta urval gjordes i sin tur en prioritering baserad på avståndet till Sveriges kust, samt mängden olja eller annan kemikalie som släppts ut.

Från de utsläpp i Östersjön från åren 1969-2018 om minst 50 ton olja som listats av (HELCOM, 2018) inkluderades de utsläpp som kunde konstateras ha nått den svenska kusten, och där ytterligare information om utsläppet hittades vid internetsökning.

Därutöver gjordes en sökning på ”oljeskadeskydd” i RIB⁸, samt en filtrering på utsläpp i Sverige i databasen hos CEDRE⁹. Av de utsläpp som sökningen resulterade i inkluderades ett urval utifrån ovan nämnd prioritering.

Även vissa utsläpp som inte ingick i gruppen som ovanstående steg resulterade i inkluderades om de visade sig ha haft en tydlig inverkan på statistik presenterad i tidigare sammanställningar.

Slutligen inkluderades dessutom utsläpp som nämnts i presentationer som hållits under den konferens¹⁰ som årligen arrangeras av Nationell samverkansgrupp för oljeskadeskydd (NSO). Här gjordes en avgränsning till Kustbevakningens presentationer, i vilka listor på det senaste årets insatser presenterades, och endast ett urval av de listade utsläppen inkluderades i denna rapport.

---

⁸ <https://rib.msb.se/>

⁹ <https://www.cedre.fr/en/Resources/Spills>

¹⁰ Från och med 2019: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/cbrne/oljeskadeskydd/nationell-konferens-for-oljeskadeskydd/>
Före 2019: <https://www4.msb.se/sv/Insats--beredskap/CBRNE-samordning/Oljeskadeskydd/>

För de respektive utsläppen gjordes därefter sökningar på internet för att komplettera informationen om händelserna. Metoden var tidskrävande och inte möjlig att göra generell för varje händelse med anledning av händelsernas skilda karaktär; information om de olika händelserna hittades på olika källor med olika detaljerat innehåll. Emellertid var målsättningen att för varje händelse inkludera information om:

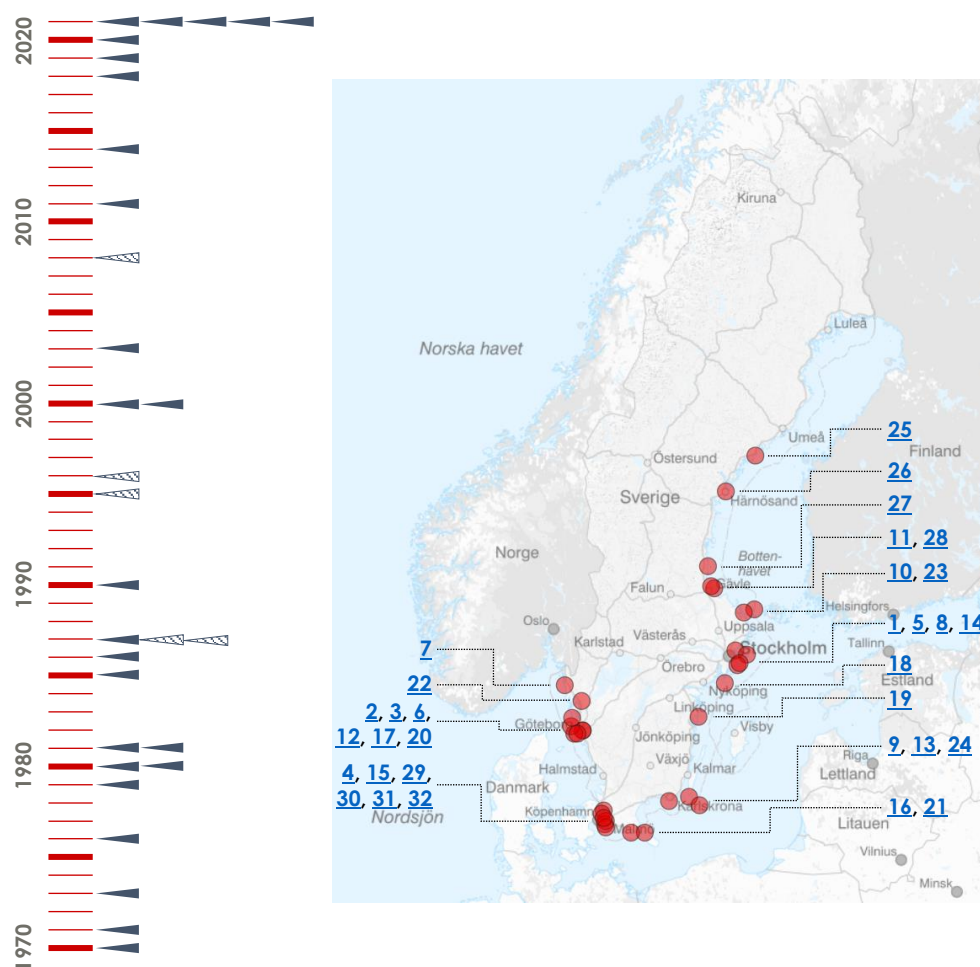
1. Datum
2. Plats
3. Fartygsnamn
4. Fartygstyp
5. Flagga
6. Typ av olja eller kemikalie
7. Orsak till utsläppet
8. Utsläppets omfattning
9. Strandpåslag
10. Saneringskostnad

Dagens bedömning av hur allvarligt ett utsläpp av en viss mängd olja är skiljer sig från hur oljeutsläpp betraktades under 70-, 80- och 90-talet. Idag uppmärksammas utsläpp som är betydligt mindre än vad som hade ansetts tillhöra ovanligheterna för 40 år sedan. Av denna anledning kan utsläpp bli uppmärksammas idag även om de sett till sin omfattning kan vara relativt små; bedömningen av konsekvenserna för miljön har också förändrats med åren. Trots att olja inte släpps ut i samma omfattning idag som tidigare är alltså antalet utsläpp som inkluderats i denna rapport inte avtagande med åren.

Slutligen ämnar denna rapport inte att presentera en fullständig bild av utsläppen till sjöss i svenska vatten; fler utsläpp har förekommit även om dessa inte inkluderats efter de urval som gjorts här. Vidare studier av utsläppen som skett i Sverige genom åren kan exempelvis göras genom Kustbevakningens årsredovisningar.

Utsläpp i svenska vatten

I detta avsnitt sammanställs urvalet av utsläpp till sjöss, bestående av totalt 32 olika utsläpp som skett mellan åren 1970 och 2021. Utsläppen listas i kronologisk ordning, och fördelningen av utsläppen över tid illustreras i nedanstående tidslinje, och platserna för utsläppen alternativt strandpåsagen kopplade till utsläppen är markerade i kartan till höger. I tidslinjen är de utsläpp som saknar information utöver fartygsnamn, årtal, ungefärlig plats och oljeutsläppets omfattning (se Tabell 2) markerade med trianglar med streckad fyllning.

Figur 2: Utsläppens fördelning över tid och utsläppens, alternativt strandpåsagens, ungefärliga platser. De trianglar som har streckad fyllning representerar utsläppen i Tabell 2. Platserna i kartan är numrerade på samma sätt som i listan över utsläppen på sidorna 14-27.

1. Otello 1970

Datum	20 mars 1970 ²
Plats	Utanför Vaxholm ² , Trälhavet ³
Fartygsnamn	Otello ³ , Othello ^{1,4}
Fartygstyp	Tankfartyg
Flagga	Sverige ⁴
Typ av olja eller kemikalie	IFO 380 ⁴
Orsak till utsläppet	Kollision mellan Otello och tankfartyget Katelysia ^{1,2}
Utsläppets omfattning	100 ton ¹ , 125 kubikmeter ² , 200 ton ³
Strandpåslag	Oljepåslag längs en strandremsa om cirka 30 km ⁴
Saneringskostnad	1 500 000 kr ¹ , 2 000 000 kr ³ , 3 000 000 kr ²
Kommentar	Olja som ej kunnat tas upp från isen nådde stränderna efter islossningen. ² Cirka 60 av totalt 200 ton utsläppt olja nådde kunde ej tas omhand på grund av att trafik fortsatte gå genom farvattnet. ³

1. <https://data.riksdagen.se/fil/951CB035-D4D5-468E-8668-03B38F6EAB18>

2. <https://data.riksdagen.se/fil/7073F9AD-B25E-411E-9EA1-06033C774F54>

3. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/jordbruksutskottets-betankande-i-anledning-av_FU01JoU57/html

4. <https://wwz.cedre.fr/en/Resources/Spills/Spills/Othello>

2. Poona 1971

Datum	15 juli 1971 ¹
Plats	Göteborgs hamn ¹
Fartygsnamn	Poona ¹
Fartygstyp	Lastfartyg ¹
Flagga	Danmark ¹
Typ av olja eller kemikalie	600 ton rapsolja. Lastat ombord var även 36 ton natriumklorat ¹
Orsak till utsläppet	Behållare med de två kemikalierna skadades vid pålastning i hamn. Gnistor från last som kom i rörelse ombord orsakade antändning. ¹
Kommentar	Släckningsarbetet tog tio dagar. Tre människor omkom. ¹

1. <https://wwz.cedre.fr/en/Resources/Spills/Spills/Poona>

3. Amalie Essberger 1973

Datum	13 januari 1973 ¹
Plats	Göteborgs hamn ¹
Fartygsnamn	Amalie Essberger ¹
Fartygstyp	Tankfartyg ¹
Flagga	Tyskland ¹
Typ av olja eller kemikalie	Fenol ¹
Orsak till utsläppet	En behållare med fenol gick sönder vid avlastning ¹
Utsläppets omfattning	400 ton ¹
Strandpåslag	Tanken var placerad på land, och fenol spreds över land och ner i vattnet ¹
Kommentar	Lufttemperaturen var ca 0 °C, vilket gjorde att den utsläppta fenolen kunde övergå till fast form, och den del som låg på land samlades ihop. Den del i vattnet som stelnat och sjunkit till botten kunde också tas upp. ¹

1. <http://wwz.cedre.fr/en/Resources/Spills/Spills/Amalie-Essberger>

4. René 16 1976

Datum	16 januari 1976 ¹
Plats	Landskronas hamn ¹
Fartygsnamn	René 16 ¹
Fartygstyp	Gastankfartyg ¹
Flagga	Belgien ¹
Typ av olja eller kemikalie	Ammoniak, vattenfri ¹
Orsak till utsläppet	Gasledning förstördes vid avlastning ¹
Utsläppets omfattning	180 ton på 50 minuter ¹
Kommentar	2 personer ur besättningen omkom till följd av kontakt med ammoniak ¹

1. <http://wwz.cedre.fr/en/Resources/Spills/Spills/Rene-16>

5. Antonio Gramsci 1979

Datum	27 februari 1979 ¹
Plats	Ventspils i Lettland ¹
Fartygsnamn	Antonio Gramsci ¹

Fartygstyp	Tankfartyg ¹
Flagga	Sovjetunionen ¹
Typ av olja eller kemikalie	Råolja ¹
Orsak till utsläppet	Grundstötning ¹
Utsläppets omfattning	6 000 ton ¹
Kommentar	Oljan drev från olycksplatsen och nådde drygt en månad senare Stockholms skärgård. I saneringsarbetet användes ångsanering, vilket kritiserades av Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, som menade att en del av skadorna på miljön som uppstod orsakades av ångsaneringen. ¹ Mer om händelseförloppet, samordning av saneringsinsatserna, och samarbetet med den finska sjöbevakningen finns att läsa i riksdagens protokoll 1978/79:139: https://data.riksdagen.se/fil/F2A28D26-925D-492E-9218-01E4C30A0C77

1. <https://www.ivl.se/download/18.1ee76657178f8586dfcba1/1619520250424/B537.pdf>

6. M/S Eva Oden 1980

Datum	29 december 1980 ¹
Plats	Vinga ¹
Fartygsnamn	M/S Eva Oden ²
Fartygstyp	Lastfartyg ¹ , 6950 dwt ro-ro-fartyg ²
Flagga	Sverige
Typ av olja eller kemikalie	Eo3 (bunkerolja) ¹
Orsak till utsläppet	Grundstötning ¹
Utsläppets omfattning	160 – 260 ton ¹

1. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1550114/FULLTEXT01.pdf>
2. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/med-overlamnande-av-arsredovisning-for-svenska_G40312/html

7. Stylis 1980

Datum	26-29 december 1980 ¹
Plats	Skagerrak ¹
Fartygsnamn	Stylis ¹
Fartygstyp	Tankfartyg, 30 000 dwt ¹
Flagga	Grekland ¹

Typ av olja eller kemikalie	Carbon black feedstock oil ¹
Orsak till utsläppet	Rengöring av tankarna under gång ¹
Utsläppets omfattning	40 ton ¹
Strandpåslag	Emulsion nådde vikar i både Sverige och Norge ¹
Kommentar	Fartyget gick från Rotterdam till Slangenstangen i Norge. Oljan bedömdes ha orsakat mellan 100 000 och 500 000 fåglars död. ¹

1. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1550114/FULLTEXT01.pdf>

8. José Marti 1981

Datum	7 januari 1981 ¹
Plats	Dalarö, Stockholms skärgård ¹
Fartygsnamn	José Marti ¹
Fartygstyp	Tankfartyg ¹
Flagga	Sovjetunionen ¹
Typ av olja eller kemikalie	Tung brännolja ¹
Orsak till utsläppet	Grundstötning ¹
Utsläppets omfattning	800 ton ¹
Strandpåslag	Påslag på drygt 40 öar ¹
Saneringskostnad	20 000 000 kr ¹
Kommentar	Omkring nollgradig temperatur bidrog till att omfattningen av skadorna på miljön blev små. ¹

1. <https://vl.diva-portal.org/smash/get/diva2:1550117/FULLTEXT01.pdf>

9. Sefir 1981

Datum	19 februari 1981 ¹
Plats	Omkring 6 sjömil öster om södra udden på Öland ¹
Fartygsnamn	Sefir ¹
Fartygstyp	Tankfartyg ¹
Typ av olja eller kemikalie	Eldningsolja (760 ton), bunkerolja (8 ton) och dieselolja ¹
Orsak till utsläppet	Förlisning till ett djup om 50 meter ¹

Utsläppets omfattning	760 ton ¹
Strandpåslag	Påslag längs en omkring 10 km lång strandremsa på Öland ¹
Kommentar	I samband med fartygets bärgning nästan sju veckor efter det att fartyget sjunkit, beräknades mängden läckt olja till omkring 375 ton. ¹

1. <https://ivl.diva-portal.org/smash/get/diva2:1550116/FULLTEXT01.pdf>

10. Sotka 1985

Datum	9 ² , 12 ³ september 1985
Plats	Märket ³
Fartygsnamn	Sotka ^{2,3}
Fartygstyp	Tankfartyg, 16 000 GRT ²
Flagga	Finland ^{2,3}
Typ av olja eller kemikalie	Heavy fuel oil (HFO) ^{2,3}
Orsak till utsläppet	Kollision med sjömärke ¹
Utsläppets omfattning	300 ton ² , 370 ton ³
Saneringskostnad	164 000 pund ²
Kommentar	Uppskattningsvis 250 ton av den utsläppta oljan sjönk till följd av att oljans densitet var högre än vattnets ²

1. https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Documents/rp_98+1997.pdf

2. https://www.iopcfunds.org/uploads/tx_iopcpublishations/1986_ENGLISH_ANNUAL_REPORT.pdf

3. <https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1259220/FULLTEXT01.pdf>

11. Thuntank 5 1986

Datum	21 december 1986 ^{1,2}
Plats	Gråsjälsbådan ²
Fartygsnamn	Thuntank 5 ^{1,2}
Fartygstyp	Motortankfartyg ²
Flagga	Sverige ¹
Typ av olja eller kemikalie	Tung eldningsolja (5 000 ton) ²
Orsak till utsläppet	Grundstötning ^{1,2} i väderförhållanden som innefattade grov sjö med 4-9 meter höga vågor, byar omkring 25 m/s och snöfall ²
Utsläppets omfattning	150-200 ton ¹

Strandpåslag	Oljepåslag i fem kommuner längs en 150 km lång kustremsa ¹
Saneringskostnad	21 931 232 kr ¹
Kommentar	<p>Till följd av de rådande väderförhållandena kunde saneringsarbetet inte inledas förrän tre dagar efter grundstötningen.²</p> <p>En detaljerad beskrivning av händelseförloppet går att läsa i Sjöfartsverkets utredningsrapport: https://www.havkom.se/assets/reports/Thuntank5-1986.pdf</p> <p>En del av den utsläppta oljan hade vid grundstötningen sjunkit till botten och konstaterades riskera komma upp till vattenytan igen. Oljepåslag som kunde kopplas till fartyget förekom även under 1990 och 1991.¹</p>

1. https://iopcfunds.org/wp-content/uploads/2018/12/1992_ENGLISH_ANNUAL_REPORT.pdf
2. <https://www.havkom.se/assets/reports/Thuntank5-1986.pdf>

12. M/S Tolmiros 1987

Datum	11 september 1987 ¹
Plats	Skagen ¹
Fartygsnamn	M/S Tolmiros ¹
Fartygstyp	48 914 GRT ¹
Flagga	Grekland ¹
Orsak till utsläppet	Ej känt ¹
Utsläppets omfattning	200 ton ¹
Strandpåslag	200 ton olja nådde den svenska västkusten ¹
Saneringskostnad	100 639 999 kr ¹
Kommentar	<p>En rättslig tvist uppstod mellan den svenska regeringen och fartygets ägare och försäkringsbolag. Det fastställdes aldrig att oljan faktiskt kom från Tolmiros, vars ägare och försäkringsbolag hävdade att oljan inte kommit från deras fartyg. Efter att den svenska regeringen dragit tillbaka sina anklagelser beslutade Göteborgs tingsrätt att regeringen skulle stå för den försvarande sidans rättegångskostnader. Den internationella</p>

oljeskadefonden, som också varit inblandad i ärendet, ersattes med 463 932 kr.¹

1. https://iopcfunds.org/wp-content/uploads/2018/12/1992_ENGLISH_ANNUAL_REPORT.pdf

13. Volgoneft 1990

Datum	14 maj 1990 ¹
Plats	Karlskrona ¹
Fartygsnamn	Volgoneft ¹
Fartygstyp	Tankfartyg ¹
Flagga	Sovjetunionen ¹
Typ av olja eller kemikalie	Waste oil ¹
Orsak till utsläppet	Kollision med det tyska lastfartyget Betty ¹
Utsläppets omfattning	800 ton ¹
Saneringskostnad	17 668 153 kr ¹
Kommentar	Tät dimma vid kollisionen. Saneringsinsatser pågick fram till den 27 maj, 13 dagar efter kollisionsdatumet. ¹

1. https://iopcfunds.org/wp-content/uploads/2018/12/1992_ENGLISH_ANNUAL_REPORT.pdf

14. Alambra 2000

Datum	17 september 2000 ¹
Plats	Muuga, Tallin ¹
Fartygsnamn	Alambra ¹
Fartygstyp	Tankfartyg ¹
Flagga	Malta ¹
Typ av olja eller kemikalie	Heavy fuel oil ¹
Orsak till utsläppet	Korrosionsskada i underdelen av skrovet ¹
Utsläppets omfattning	250 kubikmeter ³ , 300 ton ¹
Strandpåslag	Oljepåslag i Värmdö, Haninge och Norrtälje skärgård ²
Kommentar	Fartygets rederi hamnade i rättslig tvist med Kustbevakningen och Räddningsverket gällande saneringskostnaderna. ² Beslut i Högsta domstolen den 11 maj 2004. ⁴

1. https://iopcfunds.org/wp-content/uploads/2018/12/2001_ENGLISH_ANNUAL_REPORT.pdf

2. <https://sverigesradio.se/artikel/244481>

3. <https://helcom.fi/media/publications/Compilation-on-shiping-accidents-in-the-Baltic-Sea-area-during-2000-2001.pdf>
4. <https://www.domstol.se/globalassets/filer/domstol/hogstodomstolen/avgoranden/2004/o-4158-02.pdf>

15. Martina 2000

Datum	28 mars 2000 ¹
Plats	Öresund ¹
Fartygsnamn	Martina ¹
Fartygstyp	Kemikalietankfartyg ¹
Flagga	Liberia ¹
Typ av olja eller kemikalie	Vätekloridlösning med halten 30 % samt bunkerolja ¹
Orsak till utsläppet	Kollision med containerfartyget Werder Bremen, och förlisning därefter ¹
Utsläppets omfattning	600 ton vätekloridlösning ¹
Kommentar	Fem personer ur besättningen omkom i samband med olyckan. Väderförhållandena som innefattade snöfall och stark vind gjorde att det förlista fartyget inte gick att nå förrän den 30 mars. Bunkeroljan kunde samlas ihop med pump. ¹

1. <http://wwz.cedre.fr/en/Resources/Spills/Spills/Martina-Werder-Bremen>

16. Fu Shan Hai 2003

Datum	31 maj 2003 ¹
Plats	Bornholm ¹
Fartygsnamn	Fu Shan Hai ¹
Flagga	Kina ¹
Typ av olja eller kemikalie	Olja och konstgödsel ²
Orsak till utsläppet	Kollision med Gdynia (Cypernflaggat) ¹
Utsläppets omfattning	Omkring 1000 ton olja togs upp ur vattnet ¹
Strandpåslag	Olja på skånska stränder ¹
Saneringskostnad	25 000 000 kr ¹

Kommentar	Med alla följder inräknade beräknades händelsen ha kostat drygt 1 000 000 000 kr. ¹ Fartyget låg kvar på botten i mer än 10 år innehållande omkring 200 kubikmeter olja, innan det sanerades genom ytterligare insatser i augusti 2013. ²
	1. https://www.kustbevakningen.se/hallbar-havsmiljo/miljoraddning/olja/operation-fu-shan-hai/
	2. https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/tusentals-ton-olja-finns-kvar

17. Tjörn 2011 (Golden Trader)

Datum	10 september 2011 ¹
Plats	Thyborön ¹
Fartygsnamn	Golden Trader ¹
Fartygstyp	Fraktfartyg ¹
Flagga	Malta ¹
Typ av olja eller kemikalie	Bunkerolja IF180 ¹
Orsak till utsläppet	Kollision mellan Golden Trader och ett fiskefartyg från Belgien ¹
Utsläppets omfattning	150 ton ³ Ihopsamlat oljeavfall (det vill säga, ej ren olja): 644 m ³ (Kustbevakningen) 623 ton (Tjörns kommun) 8 ton (Orust) ²
Strandpåslag	Fem dagar efter kollisionen drev olja i land längs den svenska kusten. Oljan som nådde stränderna i Tjörns kommun utgjorde en majoritet av den ilanddrivna oljan. ¹
Saneringskostnad	I december 2013 hade Tjörns kommun beviljats en sammanlagd ersättning om 137 000 000 kr ²
Kommentar	2014 publicerade MSB tillsammans med Havs- och Vattenmyndigheten en utvärdering av insatserna i samband med oljepåslaget. Den finns att läsa här: https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/27351.pdf Länken i punkt 4 i listan nedan leder till en presentation från Tjörns kommun, med bilder från insatserna.

1. <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.42b3306a1650dd83e9d477b1/1539157415640/2012-64-utan%20bilagor.pdf>
2. <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/27351.pdf>

3. (HELCOM, 2018, s. 119)
4. https://www4.msb.se/Upload/konferenser/Oljeskyddsseminarium_nov12/Oljep%c3%a5slag%20p%c3%a5%20Tj%c3%b6rn_Carl-Ian%20Bissmark_Tj%c3%b6rn.pdf

18. MV Kertu 2014

Datum	29 oktober 2014 ¹
Plats	Öster om Landsort
Fartygsnamn	MV Kertu ¹
Fartygstyp	Oljetanker ²
Flagga	Malta ²
Typ av olja eller kemikalie	52 ton dieselolja ¹
Orsak till utsläppet	Grundstötning kl. 04:55 med vind om 20 m/s ¹
Utsläppets omfattning	19 000 liter

1. https://www4.msb.se/Upload/konferenser/Presentationer%20Oljeskadeskyddskonferens%205-6%20nov%202014/08.%20Exempel%20fr%c3%a5n%20verkligheten%20M_V%20Kertu%20grundst%c3%b6tning%20Landsort%20den%203%20nov%202014.%20Kustbevakningen.pdf
2. <https://sverigesradio.se/artikel/6004181>

19. Makassar Highway 2018

Datum	23 juli 2018 ¹
Plats	57° 57,31' N 16° 52,161' ¹
Fartygsnamn	Makassar Highway ¹
Fartygstyp	Biltransport ¹
Flagga	Panama ¹
Typ av olja eller kemikalie	Tjockolja ¹
Orsak till utsläppet	Grundstötning ¹
Utsläppets omfattning	50 ton ¹
Kommentar	Kustbevakningen och räddningstjänstens miljöräddning pågick i 13 dagar och därefter följde en flera veckor lång period med sanering vid områden med oljepåslag. Drygt 28 ton olja eller material besmittat med olja kunde samlas ihop. ¹

1. https://www.havkom.se/assets/reports/RS2019_04-MAKASSAR-HIGHWAY-Slutrapport.pdf

20. Vinga 2018

Datum	2 september 2018 ¹
Plats	Utanför Vinga ¹

Orsak till utsläppet	Ej känt ¹
Utsläppets omfattning	Den 3 september hade Kustbevakningen samlat ihop cirka 100 liter olja. ¹
Strandpåslag	En totalt cirka 3 kilometer lång strandremsa på Flata brunskär, Trinda brunskär och Stora Känsö och Vargö ²
	1. https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/larm-om-oljeklumpar-utanfor-vinga
	2. https://sverigesradio.se/artikel/7034314

21. Ystad 2019

Datum	18 oktober 2019 ¹
Plats	Ca 10 sjömil sydost om Ystad ¹
Typ av olja eller kemikalie	Mineralolja ¹
Orsak till utsläppet	Källa okänd ¹
Utsläppets omfattning	Uppskattad största volym: ca 9 000 liter, yta: 3 000 gånger 100 meter ¹
Kommentar	Oljan upptäcktes av tysk flygövervakning ¹
	1. https://www.kustbevakningen.se/hallbar-havsmiljo/nyhetsarkiv/oljeutslapp-i-ostersjon-utanfor-skane/

22. Byfjorden 2020

Datum	Olja påträffad vid sju tillfällen ¹ : <ul style="list-style-type: none"> • 17 sept • 30 sept • 1 okt • 11 okt • 2 gånger den 16 okt • 17 okt
Plats	Byfjorden (Uddevalla) ¹
Orsak till utsläppet	Okänd källa för samtliga utsläpp ¹
Kommentar	SeaTrackWeb användes i saneringsinsatsen, men den föreslagna platsen, småbåtshamnen Rödön, kunde inte bekräftas vara källan till utsläppen ¹
	1. https://rib.msb.se/Filer/pdf/29524.pdf

23. Vaddö 2021 (tallbeckolja)

Datum	27 februari 2021 ⁴
Plats	Vaddö ⁴
Typ av olja eller kemikalie	Tallbeckolja ⁴
Orsak till utsläppet	Ej känt. Kustbevakningen genomför en brottsutredning. ³
Strandpåslag	Oljepåslag i Norrtälje och Östhammar kommun ^{1,2}
Kommentar	Saneringsinsatsen avslutades den 15 april, men efter fåglarnas häckningssäsong kommer räddningstjänsten att återuppta arbetet. En karttjänst som riktar sig till allmänheten finns tillgänglig på Norrtälje kommuns webbplats (https://norttaljekarta.norttalje.se/#m=Tallolja_rapport). Fynd av olja kan genom karttjänsten rapporteras av allmänheten. Räddningstjänst kan sedan följa upp ärendet. ⁴ (läst den 30 juli 2021)

1. <https://www.lansstyrelsen.se/upsala/miljo-och-vatten/utslapp-av-tallolja.html#h-Detharharhant> (hämtad den 30 juli 2021)
2. <https://www.kustbevakningen.se/hallbar-havsmiljo/nyhetsarkiv/information-om-tallolja-langs-roslagskusten/> (hämtad den 30 juli 2021)
3. <https://www.norttalje.se/info/stod-och-omsorg/krisberedskap/krisinformation/fragor-och-svar-om/> (hämtad den 30 juli 2021)
4. <https://www.norttalje.se/nyheterna/2021-02/en-storre-mangd-tallolja-har-upptackts-vid-vaddokusten/> (hämtad den 30 juli 2021)

24. Öland 2021

Datum	17 mars 2021 ¹
Plats	35 sjömil sydost om Ölands södra udde ¹
Typ av olja eller kemikalie	Inte mineralolja, men liknande egenskaper. Ej möjligt att bekämpa på grund av ämnets beteende. ¹
Orsak till utsläppet	Okänt, men Kustbevakningen rubricerade händelsen som misstänkt brott mot lagen om åtgärder mot förorening från fartyg ¹
Utsläppets omfattning	26 kvadratkilometer på öppet hav (19 mars), senare ej synligt (22 mars)

1. <https://www.kustbevakningen.se/hallbar-havsmiljo/nyhetsarkiv/stort-utslapp-utanfor-oland-upptackt/>

25. Husum 2021

Datum	19 september 2021 ¹
Plats	Husum (Örnsköldsvik) ¹
Typ av olja eller kemikalie	Tjockolja ²
Orsak till utsläppet	Ej känt, men Kustbevakningen har utslutit att oljan kommer från en båt ¹
Strandpåslag	800 meter kustlinje, 4-5 öar ²
Kommentar	Metsä Board i Husum tillsatte en intern utredning för att avgöra huruvida oljan kommit från Husumfabriken ³

1. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/kustbevakningen-lagger-ner-sin-forundersokning-om-oljeutslappet-i-husum>
2. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/omfattande-oljeutslapp-i-havet-utanfor-husum-raddningstjansten-pa-plats>
3. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/metsa-board-utredet-om-oljan-kommer-fran-fabriken>

26. Härnösand 2021

Datum	12 oktober 2021 ¹
Plats	Centrala Härnösand ¹
Typ av olja eller kemikalie	Dieseloilja ¹
Orsak till utsläppet	Översvämmande oljeavskiljare vid kraftvärmeverket ¹
Utsläppets omfattning	3-5 kubikmeter olja ¹
Strandpåslag	Främst längs kajen på Härnösidan, från Nybron och norrut ¹
Kommentar	Vindriktningen ändrades flera gånger vilket gjorde att oljan spreds över flera områden. Den 18 oktober avslutades de aktiva insatserna som letts av räddningstjänst och Kustbevakningen. ¹

1. <https://hamosand.se/kommun--styrning/nyheter-fran-kommun--styrning/nyheter-fran-kommun--styrning/2021-10-14-oljeutslapp-i-centrala-hamosand.html>

27. Vallvik 2021 (tallbeckolja)

Datum	23 oktober 2021 ¹
Plats	Massabruket i Vallvik (Söderhamn) ¹
Typ av olja eller kemikalie	Tallbeckolja ¹
Orsak till utsläppet	Läckage i oljecistern ¹

Utsläppets omfattning 14 000 liter läckte, varav ca 2 000 liter spred sig till havet¹, där huvuddelen samlades upp av räddningstjänst²

Strandpåslag Utmed västra Grimshararna¹

1. <https://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/om-oss/nyheter-och-press/nyheter/nyheter---gavleborg/2021-10-24-utslapp-av-tallbeckolja-vid-vallviks-bruk-i-soderhamn.html>
2. <https://www.kustbevakningen.se/hallbar-havsmiljo/nyhetsarkiv/miljoraddningsoperation-efter-oljeutslapp-fran-fabrik-i-halsingland/>

Ytterligare utsläpp

Utsläppen listade i Tabell 2 presenterades av HELCOM (2018, s. 119) i en lista med utsläpp i HELCOM-området som överstigit 50 ton. Dessa utsläpp var intressanta att inkludera i denna rapport, men information utöver den från HELCOM (2018) har ej kunnat hittas vid internetsökning.

Tabell 2 Information från HELCOM (2018) om källa, omfattning och ungefärlig plats för oljeutsläpp som varit svåra att hitta mer information om vid sökning på internet.

Utsläpp nr	År	Fartygsnamn	Omfattning [ton]	Ungefärlig plats
28	1987	Thuntank	205	Norr om Gävle
29	1987	Okba Bnou Nafia	120	Bunkeflostrand
30	1995	Hual Trooper	180	Malmö
31	1996	M/S Maersk Euro Quinto	170	Vellinge
32	2008	Prøvestenen	200	Öresund

Källförteckning

- Brandvik, P. J., Myrhaug Resby, J., Daling, P. S., Leirvik, F., & Fritt-Rasmussen, J. (2010). *Meso-Scale Weathering of Oil as a Function of Ice Conditions. Oil Properties, Dispersibility and In Situ Burnability of Weathered Oil as a Function of Time. SINTEF A15563 Open Report*. Hämtat från https://www.sintef.no/globalassets/project/jip_oil_in_ice/dokumenter/publications/jip-rep-no-19-common-meso-scale-final.pdf den 29 juli 2021
- CEDRE. (1999). *Torrey Canyon*. Hämtat från <https://wwz.cedre.fr/en/Resources/Spills/Spills/Torrey-Canyon> den 29 juli 2021
- Crone, T. J., & Tolstoy, M. (2010). Magnitude of the 2010 Gulf of Mexico Oil Leak. *Science*, 330 (6004), s. 634. doi:10.1126/science.1195840
- EU. (2020). *Improving response capacities and understanding the environmental impacts of new generation low sulphur MARine fuel Oil Spills (IMAROS)*. Hämtat från European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations: <https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/financing-civil->

- protection-europe/selected-projects/improving-response_en den 10 november 2021
- Havsmiljöinstitutet. (2017). *Åtgärder för att minska sjöfartens påverkan på havsmiljön*. Havsmiljöinstitutets rapport 2017:2. Hämtat från https://havsmiljoinstitutet.se/digitalAssets/1618/1618029_hmi_atgarder_sjofart_utskrift_small.pdf den 9 november 2021
- HELCOM. (2013). *Risks of oil and chemical pollution in the Baltic Sea - Results and recommendations from the HELCOM's BRISK and BRISK-RU projects*. Hämtat från https://helcom.fi/media/publications/BRISK-BRISK-RU_SummaryPublication_spill_of_oil.pdf den 29 juli 2021
- HELCOM. (2014). Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area, 1992 (Helsinki Convention). Hämtat från https://helcom.fi/media/publishingimages/Helsinki-Convention_July-2014.pdf den 29 juli 2021
- HELCOM. (2018). *Maritime Activities in the Baltic Sea. HELCOM Maritime Assessment 2018. Baltic Sea Environment Proceedings No. 152*. Hämtat från <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/08/BSEP152.pdf> den 29 juli 2021
- HELCOM. (2020). *HELCOM Annual report on discharges observed during aerial surveillance in the Baltic Sea 2019*. Hämtat från <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2021/02/Aerial-surveillance-in-the-Baltic-Sea-2019.pdf> den 29 juli 2021
- HELCOM. (2021). *HELCOM Manual on Co-Operation in Response to Maritime Pollution*. Hämtat från <https://helcom.fi/media/publications/HELCOM-Manual-on-Co-operation-in-Response-to-Marine-Pollution.pdf> den 29 juli 2021
- HELCOM. (u.å.a). *About us*. Hämtat från <https://helcom.fi/about-us> den 29 juli 2021
- HELCOM. (u.å.b). *Organisation*. Hämtat från <https://helcom.fi/about-us/organisation/> den 29 juli 2021
- HELCOM. (u.å.c). *The Helsinki Convention*. Hämtat från <https://helcom.fi/about-us/convention> den 29 juli 2021
- IMO. (2020). *Provisional Categorization of Liquid Substances in Accordance with MARPOL Annex II and the IBC Code (MEPC.2/Circ.26)*. Hämtat från [https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/OurWork/Environment/Documents/MEPC.2-Circ.26%20-%20Provisional%20Categorization%20Of%20Liquid%20Substances%20In%20Accordance%20WithMarpol%20Annex%20I%20And%20The...%20\(Secretariat\)%20\(1\).pdf](https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/OurWork/Environment/Documents/MEPC.2-Circ.26%20-%20Provisional%20Categorization%20Of%20Liquid%20Substances%20In%20Accordance%20WithMarpol%20Annex%20I%20And%20The...%20(Secretariat)%20(1).pdf) den 29 juli 2021
- IMO. (u.å.a). *Brief History of IMO*. Hämtat från <https://www.imo.org/en/About/HistoryOfIMO/Pages/Default.aspx> den 29 juli 2021
- IMO. (u.å.b). *IMO 2020 – cutting sulphur oxide emissions*. Hämtat från <https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/Sulphur-2020.aspx> den 8 november 2021
- IMO. (u.å.c). *International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL)*. Hämtat från <https://www.imo.org/en/About/Conventions/Pages/International->

- Convention-for-the-Prevention-of-Pollution-from-Ships-(MARPOL).aspx
den 29 juli 2021
- IMO. (u.å.d). *The HNS Convention*. Hämtat från
<https://www.imo.org/en/MediaCentre/HotTopics/Pages/HNS-2010.aspx> den 29 juli 2021
- International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Dangerous Chemicals in Bulk (IBC Code)*. (u.å.b). Hämtat från
<https://www.imo.org/en/OurWork/Environment/Pages/IBCCode.aspx>
den 29 juli 2021
- IOPC Funds. (u.å.a). *Status of the HNS Convention and 2010 Protocol*.
[\url{https://www.hnsconvention.org/status/}](https://www.hnsconvention.org/status/). Hämtat från
<https://www.hnsconvention.org/status/> den 29 juli 2021
- IOPC. (u.å.b). *The HNS Convention and the 2010 Protocol*. Hämtat från
<https://www.hnsconvention.org/the-convention/> den 29 juli 2021
- ITOPF. (2021). *Oil Tanker Spill Statistics 2020*. Hämtat från
https://www.itopf.org/fileadmin/data/Documents/Company_Lit/Oil_Spill_Stats_publication_2020.pdf den 29 juli 2021
- ITOPF. (u.å.a). *Fate of Oil Spills*. Hämtat från <https://www.itopf.org/knowledge-resources/documents-guides/fate-of-oil-spills/> den 29 juli 2021
- ITOPF. (u.å.b). *Our History*. Hämtat från <https://www.itopf.org/about-us/our-history/> den 29 juli 2021
- ITOPF. (u.å.c). *Weathering*. Hämtat från <https://www.itopf.org/knowledge-resources/documents-guides/fate-of-oil-spills/weathering/> den 29 juli 2021
- Larsson, K. (2019). *Oljeutsläpp från fartyg i Sveriges närområde - vad visar statistiken?* Havsmiljöinstitutet. Hämtat från
https://havsmiljoinstitutet.se/digitalAssets/1746/1746706_hmi_2019_4_oljeutslapp_vad_visar_statistiken.pdf den 29 juli 2021
- McNutt, M., Camilli, R., Guthrie, G., Hsieh, P., Labson, V., Lehr, B., . . . Sogge, M. (2011). *Assessment of Flow Rate Estimates for the Deepwater Horizon / Macondo Well Oil Spill. Flow Rate Technical Group report to the National Incident Command, Interagency Solutions Group*.
- MSB. (2014). *Sveriges strategi för oljeskadeskydd - underlagsrapport*. Hämtat från
<https://rib.msb.se/filer/pdf/27383.pdf> den 29 juli 2021
- Regeringskansliet. (2018). *Skadeståndsansvar vid sjötransport av farliga och skadliga ämnen*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2018/05/skadestandsansvar-vid-sjotransport-av-farliga-och-skadliga-amnen/> den 29 juli 2021
- Rylander, C. (2005). *Sammanställning av större oljeutsläpp - nationellt och internationellt*. Räddningsverket. Hämtat från
<https://portal.helcom.fi/meetings/RESPONSE%2022-2016-351/MeetingDocuments/4-2%20Report%20on%20accidents%20in%20Sweden%20and%20abroad%201978-2003.pdf> den 29 juli 2021
- SMHI. (2018). *SeaTrackWeb User Guide*. Hämtat från
<https://stw.smhi.se/player/help/classic/?domain=helcom> den 29 juli 2021

- Trafikanalys. (2016). *Fuels in the Baltic Sea after SECA*. PM 2016:12. Hämtat från https://www.trafa.se/globalassets/pm/2016/pm-2016_12-fuels-in-the-baltic-sea-after-seca.pdf den 10 november 2021
- Trafikanalys. (2017). *Effekter av SECA på sjöfartens bränsleanvändning, efterlevnad och kustnära luftkvalitet*. Hämtat från https://www.trafa.se/globalassets/rapporter/2017/rapport_2017_14_effekter-av-seca-pa-sjofart.pdf den 8 november 2021
- Transportstyrelsen. (2020). *SO_x - svaveloxider*. Hämtat från <https://www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/Miljo-och-halsa/Luftforeoring/SOx---svaveloxider/> den 8 november 2021
- Uvegård, J. (2021). *Studie av en hybridoljans egenskaper: implikationer på Kustbevakningens oljepptagningskapacitet*. Kustbevakningen. Hämtat från <https://rib.msb.se/filer/pdf/29501.pdf> den 9 november 2021

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap